

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 103/17

Λουξεμβούργο, 20 Σεπτεμβρίου 2017

Απόφαση στην υπόθεση C-186/16
Ruxandra Paula Andriciuc κ.λπ. κατά Banca Românească SA

Όταν ένα χρηματοπιστωτικό ίδρυμα χορηγεί δάνειο σε ξένο νόμισμα, πρέπει να παρέχει στον δανειολήπτη επαρκή πληροφόρηση ώστε αυτός να είναι σε θέση να λάβει συνετή και εμπειριστατωμένη απόφαση

Επομένως, ο επαγγελματίας οφείλει να παρέχει στον καταναλωτή κάθε πληροφορία που του είναι αναγκαία για να αξιολογήσει τις οικονομικές συνέπειες ρήτρων στις οικονομικές του υποχρεώσεις

Κατά τα έτη 2007 και 2008, η Ruxandra Paula Andriciuc και άλλα πρόσωπα, τα οποία κατά τον χρόνο εκείνο λάμβαναν τα εισοδήματά τους σε ρουμανικά λεί (RON), συνήψαν με τη ρουμανική τράπεζα Banca Românească συμβάσεις δανείου σε ελβετικό φράγκο (CHF), για την απόκτηση ακινήτων, την αναχρηματοδότηση άλλων δανείων ή την κάλυψη προσωπικών αναγκών.

Βάσει των συμβάσεων δανείου, οι δανειολήπτες υποχρεούνταν να εξοφλούν τις μηνιαίες δόσεις του δανείου σε ελβετικά φράγκα, και δέχθηκαν να αναλάβουν τον κίνδυνο που αφορούσε τις ενδεχόμενες διακυμάνσεις της συναλλαγματικής ισοτιμίας του ρουμανικού λεί έναντι του ελβετικού φράγκου.

Εν συνεχεία, η συναλλαγματική ισοτιμία μεταβλήθηκε σημαντικά εις βάρος των δανειοληπτών. Οι τελευταίοι προσέφυγαν στα ρουμανικά δικαστήρια ζητώντας τους να κρίνουν ότι η ρήτρα κατά την οποία το δάνειο πρέπει να εξοφληθεί σε ελβετικά φράγκα χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η ζημία την οποία ενδέχεται να υποστούν οι δανειολήπτες λόγω του συναλλαγματικού κινδύνου συνιστά καταχρηστική ρήτρα η οποία δεν τους δεσμεύει, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα σε οδηγία της Ένωσης¹. Οι δανειολήπτες επισημαίνουν, μεταξύ άλλων, ότι, κατά τη σύναψη των συμβάσεων, η τράπεζα παρουσίασε το προϊόν της κατά τρόπο μεροληπτικό, υπερτονίζοντας τα οφέλη που οι δανειολήπτες μπορούσαν να αντλήσουν από αυτό, χωρίς ωστόσο να επισημάνει τους δυνητικούς κινδύνους καθώς και την πιθανότητα επελεύσεώς τους. Κατά τους δανειολήπτες, η επίδικη ρήτρα πρέπει, υπό το πρίσμα της εν λόγω πρακτικής της τράπεζας, να κριθεί καταχρηστική.

Στο πλαίσιο αυτό, το Curtea de Appel Oradea (εφετείο Oradea, Ρουμανία) υπέβαλε προδικαστικό ερώτημα στο Δικαστήριο σχετικά με την έκταση της υποχρεώσεως των τραπεζών να ενημερώνουν τους πελάτες τους για τον συναλλαγματικό κίνδυνο σχετικά με τα δάνεια σε ξένο νόμισμα.

Με τη σημερινή απόφασή του, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η επίδικη ρήτρα αποτελεί στοιχείο της κύριας παροχής της συμβάσεως δανείου, με αποτέλεσμα ο καταχρηστικός της χαρακτήρας να μπορεί να εξετασθεί υπό το πρίσμα της οδηγίας μόνο στην περίπτωση που δεν διατυπώθηκε κατά σαφή και κατανοητό τρόπο. Ειδικότερα, η υποχρέωση εξοφλήσεως δανείου σε συγκεκριμένο νόμισμα συνιστά ουσιώδες στοιχείο της συμβάσεως δανείου, δεδομένου ότι δεν αφορά παρεπόμενο όρο καταβολής, αλλά την ίδια τη φύση της υποχρεώσεως του οφειλέτη.

Συναφώς, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η απαίτηση κατά την οποία μια συμβατική ρήτρα πρέπει να διατυπώνεται κατά σαφή και κατανοητό τρόπο επιτάσσει, επίσης, να εκτίθεται στη σύμβαση κατά τρόπο εναργή η συγκεκριμένη λειτουργία του μηχανισμού τον οποίο αφορά η οικεία ρήτρα. Αναλόγως της περιπτώσεως, στη σύμβαση πρέπει επίσης να εκτίθεται η σχέση μεταξύ του

¹ Οδηγία 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές (ΕΕ 1993, L 95, σ. 29).

μηχανισμού αυτού και εκείνου που προβλέπουν άλλες ρήτρες, ώστε ο καταναλωτής να μπορεί να εκτιμήσει, βάσει σαφών και κατανοητών κριτηρίων, τις οικονομικές συνέπειες για τον ίδιο. Το ζήτημα αυτό πρέπει να εξετασθεί από το ρουμανικό δικαστήριο λαμβανομένων υπόψη όλων των κρίσιμων πραγματικών στοιχείων, στα οποία **συγκαταλέγονται η διαφήμιση και η πληροφόρηση που παρέχει ο δανειστής** στο πλαίσιο της διαπραγματεύσεως συμβάσεως δανείου.

Ειδικότερα, στον εθνικό δικαστή εναπόκειται να διερευνήσει εάν ο καταναλωτής πληροφορήθηκε όλα τα στοιχεία που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την έκταση της δεσμεύσεως που αναλάμβανε και τα οποία του επιτρέπουν να υπολογίσει το συνολικό κόστος του δανείου του.

Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο διευκρινίζει ότι τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα πρέπει να παρέχουν στους δανειολήπτες επαρκή πληροφόρηση ώστε αυτοί να είναι σε θέση να λαμβάνουν συνετές και εμπειριστατωμένες αποφάσεις. Επομένως, οι εν λόγω πληροφορίες πρέπει να αφορούν όχι μόνο την πιθανότητα ανατιμήσεως ή υποτιμήσεως του νομίσματος στο οποίο συνομολογήθηκε το δάνειο, αλλά και τις επιπτώσεις που θα είχαν στις δόσεις του δανείου οι διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών και ανατιμήσεως του νομίσματος στο οποίο συνομολογήθηκε το δάνειο.

Κατά συνέπεια, αφενός, ο δανειολήπτης πρέπει να ενημερώνεται σαφώς για το ότι, συνάπτοντας σύμβαση δανείου σε ξένο νόμισμα, εκτίθεται σε ορισμένο συναλλαγματικό κίνδυνο στον οποίο ενδέχεται να δυσκολευτεί οικονομικά να αντεπεξέλθει σε περίπτωση υποτιμήσεως του νομίσματος στο οποίο λαμβάνει τα εισοδήματά του. Αφετέρου, η τράπεζα πρέπει να εκθέτει τις δυνητικές διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών και τους κινδύνους που ενέχει η σύναψη δανείου σε ξένο νόμισμα, ιδίως στην περίπτωση που ο δανειολήπτης δεν λαμβάνει τα εισοδήματά του στο εν λόγω ξένο νόμισμα.

Τέλος, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι, στην περίπτωση που η τράπεζα δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της και, επομένως, δύναται να εξεταστεί ο καταχρηστικός χαρακτήρας της επίδικης ρήτρας, στον εθνικό δικαστή εναπόκειται να αξιολογήσει, αφενός, την ενδεχόμενη μη συμμόρφωση με την απαίτηση περί καλής πίστης και, αφετέρου, την ύπαρξη ενδεχόμενης σημαντικής ανισορροπίας μεταξύ των συμβαλλομένων. Η αξιολόγηση αυτή πρέπει να γίνεται με βάση τον χρόνο συνάψεως της οικείας συμβάσεως και λαμβανομένης υπόψη ιδίως της εξειδικεύσεως και των γνώσεων της τράπεζας όσον αφορά τις πιθανές διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών και των εγγενών κινδύνων της συνομολογήσεως δανείου σε ξένο νόμισμα. Συναφώς, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι μια συμβατική ρήτρα μπορεί να ενέχει ανισορροπία μεταξύ των συμβαλλομένων η οποία εκδηλώνεται μόνον κατά την εκτέλεση της συμβάσεως.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από την ανάπτυξη των προτάσεων διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106